

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. I. De Excellentia virtutis obedientiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

TRACTATUS QUINTVS
DE VIRTUTIS OBE-
DIENTIÆ.

CAPVT PRIMVM.

De excellentia virtutis obedientia.

MELIOR est obedientia quam
victima, auscultare magis
quam offerre adipem arse-
sum. Notissima est historia,
ius occasione hæc verba à
Samuele dicta sine: Scilicet cum Saul Rex
Deo imperanti, vt Amolec vsque ad inter-
necionem excinderet, nullique reuiuendi
pateret, non obediuit, sed meliora præ-
dæ in sacrificium referuauit; Propheta Sa-
muel, Dei nomine ait illi: Nunquid vult
Dominus holocausta & victimas, & non
potius vt obediatur voci Domini: minima
quia melior est obedientia, quam victima,
& auscultare magis & obedire Deo, quam
offerre adipem arietum Sancti Patres, hoc
aliisque Sacrae Scripturæ locis, in quibus o-
bedientia mirificè commendatur, & quan-
topere eam Deus faciat, nitentes, multa
virtutis huius elogia depromunt S. Augu-
stinus multis in locis, quærit, cur homi-
nem Deus de ligno scientiæ boni & mali
gustare vetuerit? Ac respondet, Primò ideo
id factum, vt sic hominibus ostenderet ac
deklararet, quanta virtutis huius obedien-
tiæ excellentia sit, bonum, ac dignitas,
quantum vero ex aduerso malum inobe-
dientia. Quod etiam ex ipso effectu secu-
to liquido patuit, nam mali & laboris, quæ
post peccatum consecuta sunt, causa, non
ipse arboris fructus fuit, qua ille ex se ma-
lus aut noxius non erat, sed bonus. Nam
qui omnia creauerat valde bona, Viditque
Deus cuncta qua fecerat, & erant valde
bona nihil sane mali in paradysum indu-
xisset, sed inobedientia & mandati iussi-
que diuini transgressio mala fuit. Vnde
Rodriquez exercis pars 3.

nulla re melius, ait Augustinus potuisse
ostendi, quantum malum inobedientia serua-
sit, quam si consideretur, ecquod homini, leue semper
est sola rei, quam Deus tangi vetuerat, com-
peccatum.
mestione, malum sit secutum; rei inquam,
quam nisi prohibitum esset comedere, nul-
lum, eam comedere, malum fuisset, neue
vllum id alicui malum intulisset. Vnde pa-
ret quam grauiter errent, quantamque cul-
pam admittant illi, qui, quod res leuis
sit, obedientiam infringere, & contra eam
facere audent, quia peccatum non tam ipsa
re, quam in inobedientia consistit. Vnde
etiam hæc in rei leuis transgressione inue-
nitur.
Aliam quoque rei huius rationem, idem
dat Augustinus Nam quoniam homo ad
seruiendum Deo conditus erat, hinc ali-
næc. Verbi
quod illi præceptum, quo aliquid ei vera
& lib. 13 de
retur, dati par erat, vt sic habere se Domi-
Transt. 6.
num, cui pareret, agnosceret, seque proin-
17.
de vt subdicum gereret. Nisi enim ei quid
Obedientia
piam & verum, & mandatum fuisset, nisi
Christi a-
priorius habuisset in quo se subiecisset, & perit celum
Dominum habere agnouisset. Voluit hic
quod ino-
ergo, vt obedientiæ virtus, quoddam esset
bedientia
ad Deum agnoscendum & promerendum
Adami
medium. Varia virtutis huius bona &
clausit.
Laudes Doctor hic, prosequitur.
Vnam & rationibus, ob quas humanam
Deus naturam assumpsit, fuisse ait, vt hanc
obedientiæ virtutem nos doceret, & ad
eam suo exemplo inuitaret. Homo liqui-
dem ad mortem vsque inobediens fuerat;
venit ergo Dei filius, vt ipse e contra, non
minus ad vsque mortem obediret. Adami
inobedientiæ cæli & gratiæ nobis ianuam
T oblera-

Reg. 15.
Obedientia
sacrificij
pauitior
hominis
albu-
ni alie-
m.
erat
unde da-
ci huius
lib. 1. 37.

malis: ita per eius obedientiam, iusti cō-
stituentur multis. Quia & in ipso humani-
tatis Christi premio & gloria, obedientie
valorem & meritum ostendere nobis Deū
voluisse, idem Doctor ait. Vtpote quam tā
eminenti singulariq; gloria coronauit. Fa-
am est obediens usq; ad mortem mortem
autem crucis, propter quod & Deus exalta-
uit illum & donauit illi nomen, q; est super
omne nōm, ut in nomine Iesu omne genu fle-
atur caelestiu terrestriu & infernu. &c.

Multa quidem virtutis huius præconia
& clogia sancti Patres adferunt, sed in
præfatiarum vnum tantum afferemus,
quod nobis omnium instar erit ac sufficere:
nimirum hanc convenientissimam, & ma-
xime propriam & primariam religiosi
virtutem esse. S. Thomas, qui in rigore
scholastico omnia ponit & examinat, quæ-
sitionem hanc sigillatim pertractat. Num
obedientie inter tria illa quæ in religione
nuncupamus vota, primus sit & præci-
puum? Ac responderet affirmatiue. cuius
responsionis etiam tres, eaque prægnan-
tes & viles cum primis rationes assignat.
Prima est, quia voto obedientie plus DEO
quis offert & dat, quam per alia duo. Per
paupertatis quippe votum, suas homo
possessiones & diuitias, per castitatis cor-
pus proprium DEO dedicat: at per obe-
dientie votum propriam voluntatem &
iudicium, nec non seipsum totum, (quod
plus est quam priora illa) ei defert. Vnde
præclare S. Hieronymus, *Aurum depo-*
nere, insipientem est, non perfectorum.
Fecit hoc Crates Thebanus. fecit Aristhe-
nes: seipsum offerre DEO, proprium
Christianorum & Apostolorum. Hoc nam-
que est Apostolos omnia sua relinquen-
tes, imitari. Notat ad hoc propositum a-
cute Sanctus hic Doctor, & obseruat, non
dixisse Christum Apostolis, *Amen dico*
vobis, quod vos qui reliquistis omnia, sedebi-
tis super sedes duodecim, sed vos, qui secuti
estis me. Christū. n. sequi, longè perfectius
est: atqui in hac sequela ipsum obedi-
entia consilium includi. S. Thomas docet.
Nam qui obedit, alterius voluntatem, nu-
quam, ac iudicium sequitur. Secunda ratio

est. Quia votum obedientie, reliqua
religionis vota includit & complecti-
tur, ipsum tamen in aliis minime inclu-
ditur, nec continetur. Etsi enim particu-
lari se Religiosus ad castitatem paupertatis
etiamque seruandam voto obstringat, hæc
tamen virtutes, etiam sub obedientia con-
tinentur, vtpote cuius est tam hæc, quam
infinita alia obseruare. Et adeo quidem
veritas hæc in cōfesso est, vt religiones aliq;
antiq; (vti Carthusiana & Benedictina, sua
in professione & votorum emissionem, dun-
taxat voti obedientie expressam mentio-
nem faciant, dicendo, promitto obedi-
entiam secundum regulam: & sub hoc, ip-
sum castitatis nec non & paupertatis votum,
iuxta religionis cuiusque statuta &
consuetudinem intelligitur. Tertia ratio
est, quia quo quid fini suo magis accedit
& proprius fit, magisque nos illi coniungit,
eo ipsum & melius est & perfectius.
Porro obedientia est quæ ar-
ctius & magis Religiosus religionis suæ fini
coniungit, hæc namque eis præcipit &
promouere, oppositum est mandat vt orationis
& iniungit, vt iis in rebus, quæ ad finem
eiusdem obrinendum ordinantur, se exerceant.
V. G. nobis, quibus tum nostris
ipsorum, tum proximi bonum curare &
mortificationis studio nauiter incumbamus;
deinde vt in confessionibus excipiendis,
concionando, doctrinæ Christianæ rudimentis
tractandis, nec non aliis quibuscunque
ad animas iuuandas destinatis functionibus
ministeriisque impigre nos exerceamus:
atque ita in reliquis omnibus Religionibus.
Atque huic primariam quandam maximique
momenti conclusionem D. Thomas infert, videlicet,
ipsum obedientie votum Religionis maxime
essentiale esse, ac per hoc aliquem vere
Religiosum fieri, & instatu religionis con-
stitui. Etsi enim paupertatem voluntariam
& castitatem perpetuam quis seruat,
imo voto ad illa se obstrinxerit, nisi obe-
dientie votum faciat, non ideo Religiosus
est, nec instatu religionis necesse est,
obedientie votum faciat; atque illud est,
quod cum maxime & præcipue Reli-
giosum

Psal. 28.

2. 2 q. 186.
a. 8.Obedientia
inter vota
religiosa
primas ob-
tinet.
1. Ratio.Epist. ad
Lycin. Hi.
pau.Matth. 19.
28.2. 2 q. 186.
art. 8 ad 1.
2. Ratio.

giolum faciat, & in statu religionis constituit. His suffragatus S. Bonaventura, omnem Religiosi hominis perfectionem in eo sitam ait, vt voluntatem suam plane à se abdicet, & alienam sequatur, superiorique placeat. atque idcirco ipsæ paupertatis & castitatis vota & nobis fieri, vt, substantia, possessionibus, carnis voluptatibus necnon rei domesticæ ac familiaris cura relicta & exuta, libiores, promptiores, & expeditiores, ad votum obedientiæ, (vt pote quod præcipuum est & primarium adimplendum reddamur. Quocirca parum inquit, tibi profuerit, opes & facultates dimisisse, nisi pariter propriam tuam voluntatem relinquas & sequaris alienam.

Notabiles aliquot Sancti Fulgentii Episcopi & Abbatis sententias refert in eius vita & gestis Surius: Quarum vna, quæ de obedientia est, sic habet, *Illos vero Monachos esse dicebat, qui mortificationis voluntatibus suis parati essent nihil velle, nihil nolle, vel Abbatis tantum modo consilia vel præcepta seruare.* Non tum demum verum te ait Religiosum fore, cum acriter flagris in corpus sæues, aspera diu cilicia gestabis, valenti eris corpore & valerudine ad tota die laborandum, non denique cum scientia pollebis & prædicandi talentum nactus eris, verum cum obedientia clarebis, propriamque voluntatem exues.

Adeo vt obedientia maxime essentialis sit Religionis virtus, quæque aliquem vere Religionis facit, hæc, DEO longe gratior est, quam sacrificia & victimæ, in illa quoque paupertas, castitas, & reliquæ virtutes includuntur: quia si vere sis obediens, eris & pauper, castus, humilis, silentii amicus, patiens, mortificatus, atque adeo omnes omnino virtutes assequeris. Hoc vero non est Hyperbolice vel exaggeratiue loqui, sed ipsissimam & simplicissimam veritatem dicere. Virtutes namque per frequentem sui ipsarum actuum exercitationem comparantur, atque hoc modo illas nobis DEVS concedere vult. Hanc autem exercitationem nobis dat obedientia. Omnes enim regulæ quas

habemus, & omnia superioris iussa quid sint aliud quam quoddam virtutum exercitium? Ab obedientia te conduci patiare, & quæcunque se eius exercendæ tibi offerent occasiones, ex animo amplectere, quia modo in patientia, modo in humilitate, alias in paupertate, alias in mortificatione, subinde in temperantia, denique in caritate te exercent: itaque fiet vt tantum in omnibus virtutibus profectum facias, quantum in obedientia proficies. Atque hoc significare, B. P. N. voluit, dum ait: *Hæc dum virtutes floruerint, florebut procul dubio reliqua, edentque fructus, quales es ego in animis vestris exopto.* Atque hæc est communis Sanctorum Patrum doctrina: qui idcirco eam virtutum omnium Matrem & originem vocant. Vnde sic loquitur Augustinus: *Quæ (obediencia) maxima est virtus, & vt sic dixerim omnium origo materque virtutum.* Et Gregorius, *Obedientia sola virtus est, quæ ceteras virtutes menti inserit insertasque custodit.* Atque hoc in sensu explicant illud Salomonis in Proverbiis, *Vir obediens loquetur victorias:* quomodo id legunt Sanctus Gregorius & Sanctus Bernardus: Non vnam scilicet sed multas consequetur victorias, id est omnigenas virtutes obtinebit, is qui vere obediens fuerit.

Si ergo breue quoddam & compendiosum habere documentum vt viam velis, ad multum, paruo tempore proficiendum, & perfectionem ipsam assequendam, hoc, quod dicam, accipe: *Hæc est via, ambulate in ea, & non declinetis neque ad dexteram neque ad sinistram:* Obediens esto & obedientia fac excellentias: quia hæc breui est via, & mirabile ad hoc compendium, vnde sic exclamat D. Hieronymus. *Os felix & abundans gratia. In obedientia summa virtutum classis est, nam simplici gressu hominem ducit ad Christum, dum scilicet simpliciter obedit ad omnia, quæ obedientia præscribit, quam breuissimo tempore perfectum se & virtutibus plenum esse comperiet.*

S. Ioannes Climacus, se scribit cum

T 3

Cap. 4. de ad obediens.

Regularis
obseruatio
perpetuum
obediencia
exercitium.

In Epist. de
obed. 8. 2.

Lib. 1. can. 2.
tra aduers.
leg. & Pro-
phet. c. 14.

Lib. 35. mo-
ral. c. 10.

Lib. 35. mo-
ral. c. 12.

De orat.
vita & mo-
rum instit.

Obedientia
compendio
ad perfe-
ctionem.

Isaia 30. 21.
Deut. 5. 32.

In regul.
Monach. c. 6.

ad quoddam Monasterium venisset, quosdam vidisse in eo senes, canitiæ venerandos, & annis senioque graues, ita ad obediendum hucq; & illuc discursandum promptos & dispositos, vt pueri agiles viderentur: quorum nonnulli, iam quadraginta annos, in sancta obedientiæ militia & castris militabant. Et addit, ex his à se rogatis, quemnam ex singulari hac sua obedientia & labore, fructum consolationemque retulissent, nonnullos quidem respondisse, hac se via & adminiculo, ad profundissimam humilitatis abyssum, prouenisse, qua fieret, vt ab plurimis tartarei inimici insultibus & incurfibus tuti forent: alios vero, hinc se consecutos, vt omnem ad iniurias & opprobria sensum amississent. In tantum, vt obedientia medium sit ad omnigenas virtutes assequendas, convenientissimum. Tum apud prescos illos Patres, vt clarum iam adeptæ perfectionis indicium ac nota ducebatur, si quis patri suo spirituali apprimè subditus esset ac per omnia obediret.

In Biblioth.
SS. Patrū
tom. 3. do-
ctrin. 1. de
veneris.

Psal. 118.
320.

Obedientia
suppleat,
quod vires
prestare
non possunt

S. Dorotheus refert de discipulo suo Dositheo, quod cum iuuenis esset nobilis & delicatus, quidam ei diuini iudicii, rationisque exactæ, quam Deo dare debebat, horror ac metus incidit, adimplente in eo Domino id, quod alias, petebat Propheta, dicens. *Confige timore tuo carnes meas: à iudicijs enim tuis timui.* Hoc ipse timore confixus & compunctus religionem iniiit, quo bonam Deo iudici, de factis rationem reddere posset, quod autem natura debilis & teneræ complexionis esset communitatis consuetudinem sequi non poterat, non summo mane surgere, non eis vesci cibis, quibus alij. Quæ cum facere ipse non posset, in horum compensationem statuit ac decreuit, obedientiæ totum se, & quam exactissime clare, magna promptitudine & accuratione in notocomio & reliquis humilitatis officiis famulatum præstando, quibus in obsequiis quinquennio, post Phthisi, demortuus est. Abbati autem Monasterii reuelatum fuit cœlitus, adolescentem Dositheum eadem in cœlo gloriæ corona donatum esse, qua

Paulus & Antonius. Quo audito, monachi reliqui cum Deo expostularunt, dicentes, vbinam ergo iustitia tua, Domine? vt hominem, qui nunquam ieiunauit, quique in deliciis educatus erat, comparare & æquiparare velis nobis, qui totum Religionis onus, *dici est astus pondus ferimus?* quid nos omni quem exantlauimus, labore plus. profecimus? Respondit autem Deus, obedientiæ meritum & valorem ipsos nescire; per hanc autem adulescentem illum, patuo tempore plus, quam multis alii asperitatibus & penitentis meruisse.

Matth. 12

CAPVT II.

Quantopere nobis obedientia virtus ait neces- saria.

B Hieronymus quo melius Religiosos ad superioribus suis seruo ad obediendum excitaret, obedientiamque ipsis persuaaderet, multis allatis exemplis ostendit, quam sit omni in re, superiorum aliquem sequi & parere, necessarium. In seculari & politico regimine, vñum esse videmus inquit Imperatorem, vnum Regem, vnum supremum prouinciæ cuiusdam iudicem. Roma, dum eius initia ponebantur, ne duos quidem fratres, simul in reges habere potuit: nam alter alterum ferro de medio tollit; itaque parricidio dedicatur. Iacob & Esau fratres etiam matris in vtero, inter se confligebant, ac veluti bello decertabant, vter alterum in egrediendo præuerteret. Ipsam quoque Hierarchiam Ecclesiasticam ad vnum Christi in terra Vicarium vniuersam redactam videmus: in singulis quoque territorijs & diocesis vnus duntaxat præest Episcopus & prælatus. Omni demum in re quandam requiri constat subordinacionem,

In regula
quæ ex
vni
scriptis
collegi
Luo
pau de Olo
seto.

Regime
Monachis
caso ep
man